

Saperka

Saperki, popularnie zwane również łopatkami piechoty, weszły do powszechnego użytku i stały się obowiązkowym elementem wyposażenia praktycznie wszystkich armii od I wojny światowej.

Możliwość wykopania w ziemi pozycji obronnych przez każdego żołnierza była kluczowa w trakcie tej tzw. „wojny okopowej”. Dodatkowo służyła ona do wykonywania grobów dla poległych żołnierzy, ale również i latryn. Dzięki systematycznie ostrzonemu zakończeniu często była używana również jako broń do walki w zwarciu. Ze swoim krótkim trzonkiem, w razie konieczności walki w wąskich okopach sprawdzała się lepiej niż karabiny, czy umieszczone na nich na stałe bagnety. Prezentowany egzemplarz to niemiecka tzw. „kleines Schanzzeug” – czyli w dosłownym tłumaczeniu „małe narzędzie do okopywania”. Łopatki piechoty armii różnych krajów tylko nieznacznie różniły się między sobą, a prezentowany jej model niemiecki nie ulegał zmianom aż od 1880 r. Kwadratowa głownia z zaostrzonymi krawędziami roboczymi, najczęściej malowana na czarno była mocowana do krótkiej drewnianej niemalowanej, lakierowanej rękojeści. Brak farby na trzonku miał zapobiegać powstawaniu pęcherzy na rękach w czasie jej długiego używania przy wykopach. Wymiary głowni wynosiły zazwyczaj ok. 14,5 cm szerokości i 18,5 cm długości. Długość całej saperki wynosiła zazwyczaj ponad 50 cm. W prezentowanym egzemplarzu łączenie głowni z rękojeścią w tylnej części charakterystycznie wykonane jest w technice zgrzewania i zawijania blachy. Rękojeść saperki, w widoku z boku, wyraźnie skierowana jest lekko na zewnątrz, tak aby saperka noszona w specjalnym skórzanym nosidle przymocowanym szlufkami do pasa żołnierza nie przeszkadzała mu w czasie marszu. Nosidła miały kształt głowni, z obszytym paskiem wzdłuż krawędzi w części przedniej. Z jednej strony część tylna nie była łączona z przednią tak aby można było wsunąć ostrze saperki pomiędzy dwa powstałe w ten sposób kawałki skóry. Dodatkowym paskiem mocowanym do pokrowca od strony gdzie saperka była wsuwana, obwiązywano ciasno trzonek, aby zapobiec wysunięciu się narzędzia z futerału. Literatura: G. L. Rottman, „German Combat Equipments 1939 – 45” Zdigitalizowano i udostępniono dzięki uprzejmości Pana Mirosława Melerskiego Prawa do wizerunków cyfrowych: CC BY-NC-SA 4.0 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>